

COĞRAFI VERİ ERİŞİM, PAYLAŞIM VE KULLANIMINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu usul ve esasların amacı; 7/11/2019 tarihli ve 30941 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 49 sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine ekli (1) sayılı listede yer alan coğrafi veri temaları ile bu temalar kapsamındaki verilerin üretiminden sorumlu olan kamu kurum ve kuruluşlarına ait coğrafi verilerin, veri üreticileri tarafından üretimine, Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu (UCBP)’na veri servisleri ve metaverilerinin kaydına ve kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri tarafından kullanımına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu kurallar, 7/11/2019 tarihli ve 30941 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 49 sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine ekli (1) sayılı listede yer alan coğrafi veri temaları ile bu temalar kapsamındaki verilerin üretimini yapan sorumlu ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişilerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu usul ve esaslar, 20/02/2020 tarih ve 31045 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 7221 sayılı Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesi ile 07/11/2019 tarih 30941 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 49 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (g) bentleri, 6 ncı maddesi, 8. maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (c), (d) bentleri, 12 nci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları, 13 üncü maddesinin altıncı fıkrası, 14 üncü maddesinin beşinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu usul ve esaslarda geçen;

- a) Coğrafi bilgi sistemi: Her türlü coğrafi verinin; üretilmesi, temini, depolanması, işlenmesi, yönetilmesi, analiz edilmesi, paylaşılması, sunulması ve güncel tutulması için gerekli olan donanım, yazılım, insan kaynağı, standartlar ve yöntemler bütünü,
- b) Coğrafi Veri Servisi: Coğrafi verilerin teknik birlikte çalışabilirlik standartlarında (WMTS, WFS, WCS, WMS) sunulduğu web servislerini,
- c) Bakanlık: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığını,
- ç) UCBP: Ulusal Coğrafi Bilgi Platformunu,
- d) Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu (Platform): Bakanlık tarafından oluşturulan e-Devlet kapısına entegre elektronik altyapıyı, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yükümlülükler ve Sorumluluklar

Coğrafi veri üreticisinin yükümlülükleri

MADDE 5 – (1) Coğrafi veri üreticisi aşağıdaki yükümlülükleri yerine getirir.

a) İlgili mevzuat kapsamında sorumlu olduğu coğrafi veriyi, coğrafi veriye ilişkin tanımlama dokümanlarında belirtilen kalite ve standartlara uygun olarak üretir.

b) Ürettiği verilere ilişkin olarak erişim ve paylaşım esasları, kısıtları ile güvenlik kriterlerini belirler. Verinin, kiminle, ne zaman, nasıl, hangi ortamda paylaşılacağını Ulusal Coğrafi Veri Paylaşım Matrisi'ne işler.

c) Coğrafi verilerin, paylaşılması için gerekli idari ve ağ hizmetleri altyapılarını kurar.

ç) Coğrafi verilerin bilgi güvenliği önlemlerini alır, doğruluğunu, bütünlüğünü ve gizliliğini sağlar.

d) Coğrafi veriye ait coğrafi veri servislerini, Teknik Birlikte Çalışılabilirlik Esaslarına göre hazırlar.

e) Coğrafi veriye ait metaverileri, Metaveri Tanımlama Dokümanında belirtilen standartlara göre hazırlar. Metaveri içeriğindeki ilgili kısımlara fikri, ticari ve sinai haklarla birlikte veriye ait erişim, paylaşım ve kullanım kurallarının açık bir şekilde oluşturulmasını sağlar. Verinin hem görüntülenmesine hem de indirilmesine imkan sağlayan veri servis adreslerini de içeren metaverileri UCBP üzerinden metaveri kayıt portalını kullanarak ya da katalog servisi (CSW (Catalog Services for the WEB)) vasıtasıyla UCBP'na kayıt eder.

f) UCBP altyapısı ile Kamunet veya güvenli ağ (IPSEC VPN vb.) üzerinden güvenli ağ bağlantı kurulması çalışmalarını gerçekleştirir.

g) Güvenli ağ bağlantılarının kurulması aşamasında, UCBP tarafından elektronik ortamda hazırlanmış olan veri servisleri ile ilgili coğrafi veri erişim ve paylaşım kurallarını onaylar.

ğ) Doğru ve güncel coğrafi verilere ait metaveri ve veri servislerinin sürekliliğini ve verimliliğini sağlayarak güvenli ağ bağlantıları üzerinden UCBP ile paylaşır.

h) UCBP'na sağlanan veri servislerinin servis altyapısı ve erişim yöntemlerindeki değişikliği en az 2 ay öncesinde UCBP ile paylaşır.

ı) UCBP ile paylaşılan coğrafi veri servislerinin sürekliliği ve erişim durumlarının izlenmesi amacıyla günlük işlem/olay listesi (log) kaydı tutar ve talep edilmesi durumunda UCBP ile iki tarih aralığında kayıtlara erişim olacak şekilde web servisi yöntemi ile paylaşır.

(2) Coğrafi veri servisine web üzerinden yapılan isteklerde Günlük işlem/olay listesi (log) kaydı aşağıda sıralanan detay bilgileri içerir:

a) Servis adı,

b) Kullanıcı bilgileri,

c) Cihazı çevrim içi veya yerel ağ üzerinde tanımlayan benzersiz adres (IP) bilgileri,

d) İstek erişim zamanı,

e) İstek cevap dönüş süresi,

f) İstek cevap sonucu,

g) Servis sorgulama metodlarını (katman ismi, coğrafi sınır, sorgu dili (SQL) metodu) içeren Alan adı (URL) bilgileri.

(3) Coğrafi veri üreticisi, tutulan günlük işlem/olay listesi (log) kayıtlarının güvenliğinden sorumludur. Bu kayıtların görevli olmayan kurum çalışanı veya 3. tarafların eline geçmesini engellemek için her türlü önlemi alır. Günlük işlem/olay listesi (log) kaydı 10(on) yıl süre ile saklanır.

(4) Veri üreticisi kurumun, UCBP ile paylaşmış ve/veya paylaşmamış olduğu coğrafi verilere ait metaveri ve veri servislerini, diğer kamu kurum ve kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri ile kendi kurumsal elektronik ağ hizmetleri vasıtasıyla paylaşması durumunda da Madde 5 – (12) de belirtilen günlük işlem/olay listesi (log) kaydını tutar ve talep edilmesi durumunda UCBP ile iki tarih aralığında kayıtlara erişim olacak şekilde web servisi yöntemi ile paylaşır. Bu kapsamda yapılan veri paylaşımının istatistik bilgisini her ayın ilk iş günü Bakanlığa bildirir.

(5) Veri üreticisi kurumlar; Yürütme Kurulu'nca uygun bulunan kurumlara ait veriler hariç olmak üzere Platform üzerinden veri paylaşmakla yükümlüdür.

UCBP İşletilmesi Kapsamında Bakanlığın Yükümlülükleri

MADDE 6 – (1) Bakanlık aşağıdaki yükümlülükleri yerine getirir.

a) Metaveri ve coğrafi veri servislerinin kayıt edilmesi için UCBP'nu kurar, işletir, platformun sürekliliğini ve güvenliğini sağlar.

b) UCBP ile paylaşılan metaveri ve coğrafi veri servislerinin yayınlanması için gerekli ağ hizmetleri altyapısını oluşturur.

c) Coğrafi veri servislerinin Ulusal Coğrafi Veri Paylaşım Matrisi'nde belirtilen esaslara göre UCBP üzerinden yönetimi için güvenli altyapı çalışmalarını gerçekleştirir.

ç) Coğrafi veri erişim, paylaşım ve kullanım kurallarını elektronik ortamda hazırlar ve servis entegrasyonu aşamasında veri kullanıcılarına sunarak onaylatır.

d) Veri üreticisi ve veri talep eden arasında veri servisleri erişimi ve kullanımına ilişkin koordinasyonu sağlar ve talep edilmesi durumunda ilgi kuruma destek verir.

e) UCBP altyapısına gelen coğrafi veri servislerinin, erişime hazır tutulması amacıyla sürekliliğini sağlar. UCBP kapsamında sunulan servislerin, servis altyapısını ve erişim yöntemlerini en az 1 ay önceden veri servisi sağlayan ve kullananlara haber vererek değiştirebilir.

f) UCBP'na kayıt edilen servislerin sürekliliğini ve kullanım durumlarını elektronik ortamda periyodik olarak izler ve raporlar.

g) UCBP üzerinden paylaşılan coğrafi veri servislerinin erişim durumlarının izlenmesi amacıyla 5 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen günlük işlem/olay listesi (log) kaydını tutar. Günlük işlem/olay listesi (log) kaydının tutulamaması durumunda verilere erişimler durdurulur.

ğ) Veri üreticisi kurum günlük işlem/olay listesi (log) kayıtlarının paylaşılacağı birim personeline (1 daire başkanı, 1 teknik personel) ait iletişim bilgilerini UCBP'na resmi olarak iletir.

(2) UCBP'nda kayıtlı bulunan veriler, coğrafi veri erişim, paylaşım ve izleme kurallarında belirtilen usul ve esaslar uyarınca gerekli şartları sağlayan kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişilerine Ulusal Coğrafi Veri Paylaşım Matrisinde belirtilen esaslar ve veriye erişim yetkisi kapsamında paylaşımına açılır.

(3) Bakanlık tutulan günlük işlem/olay listesi (log) kayıtlarının güvenliğinden sorumlu olup bu kayıtların görevli olmayan kurum çalışanı veya 3. Tarafların eline geçmesini engellemek için her türlü önlemi alır. Günlük işlem/olay listesi (log) kaydı 10(on) süre ile saklanır.

Coğrafi Veri Kullanıcısının Sorumlulukları

MADDE 7 – (1) Coğrafi Veri Kullanıcısı aşağıdaki hususlara uygun olarak çalışmasını yapar.

a) UCBP'na açık veri olarak sunulan ve UCBP üzerinden yayınlanan verilerin metaverilerini sorgulayarak arar, bulur ve veri üreticisi tarafından hazırlanan kullanım şartlarına ait bilgileri harita görüntüleyicisi üzerinden görüntüler.

b) Metaveri içinden servis adresi linki alınarak kullanım şartlarına uygun olarak uygulamalarda kullanır.

(2) UCBP'den yararlanmak isteyen kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, ihtiyaç duyulacak veriler için platform aracılığıyla başvurularını UCBP üzerinden yaparlar. Yapılan başvurularda, talep edilen coğrafi verinin kullanım amacı ve varsa yasal dayanağı da bildirilir.

(3) Coğrafi veri kullanıcıları UCBP üzerinden açık veri olarak sunulmayan veriler için aşağıdaki aşamaları izleyerek verilere erişim sağlar ve kullanır.

a) UCBP altyapısı ile Kamunet veya güvenli ağ (IPSEC VPN vb.) üzerinden güvenli ağ bağlantılarını sağlar ve IP bilgilerini iletir.

b) Güvenli ağ bağlantılarının kurulması aşamasında, UCBP tarafından elektronik ortamda hazırlanmış olan veri servisleri ile ilgili coğrafi veri erişim ve paylaşım kurallarını onaylar. Altyapıyı kullanacak uygulamalar için ilgili personellere kuralları tebliğ eder.

c) UCBP üzerinden yayınlanan servislerin kullanılması (görüntüleme ve/veya indirme) için gerekli ağ hizmetlerini sağlar, metotları geliştirir, yazılım ve donanımı temin eder.

ç) UCBP üzerinden eriştiği coğrafi veri servislerinin erişim ve paylaşım durumlarının izlenmesi amacıyla 5. maddenin ikinci fıkrasında belirtilen günlük işlem/olay listesi (log) kaydını tutar ve talep edilmesi durumunda UCBP ile iki tarih aralığında kayıtlara erişim olacak şekilde web servisi yöntemi ile paylaşır. Günlük işlem/olay listesi (log) kaydının tutulamaması durumunda verilere erişimler durdurulur.

d) Tutulan günlük işlem/olay listesi (log) kayıtlarının güvenliğinden sorumlu olup bu kayıtların görevli olmayan kurum çalışanı veya 3. tarafların eline geçmesini engellemek için her türlü önlemi alır. Günlük işlem/olay listesi (log) kaydı 10(on) süre ile saklanır.

(4) Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri erişim sağladıkları verilerin gizliliğini korumakla yükümlüdürler. Erişim sağlanan veriler kamu kurum ve kuruluşları tarafından görev kapsamı dışında; gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri tarafından, metaverisinde belirtilen kullanım amacı ve hizmetlerin yerine getirilmesi dışında başka amaçla kullanılamaz.

(5) Erişim sağlanan verinin herhangi bir amaçla dağıtımı, satışı, devredilmesi, kiralanması ve alt lisanslanması yapılamaz.

(6) Verilerin kullanımı ile türetilen veriler rekabetçi analiz kapsamında kullanılamaz, üretilen yeni katma değer ile veriden finansal çıkar sağlanamaz.

(7) Coğrafi verilerin; izin verilen kullanım şartları içerisinde gösterimi ve basımında UCBP ve veri üreticisi kurumun logosunun ya da isminin açık ve görünür şekilde eklenmesi, atıf yapılması veya verinin kaynağının belirtilmesi gerekmektedir.

(8) Verilere erişim sağlamak için hazırlanan altyapı/yazılım sistemlerinde kullanıcı adı ve parola doğrulamasının yanı sıra erişim sağlayan gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri tarafından kullanılan cep telefonuna gönderilecek olan SMS onay kodu aracılığıyla çift faktörlü doğrulama yöntemi kullanılır.

(9) UCBP'ndeki verilere kurum ve kuruluşlar kendi bünyelerinde geliştirmiş oldukları yazılım sistemleri üzerinden kullanıcılara sunması durumunda, iç sistemlere ait günlük işlem/olay listesi (log) kayıtlarını da oluşturularak 10(on) yıl süre ile saklar. Günlük işlem/olay listesi (log) kaydının tutulamaması durumunda verilere erişimler durdurulur.

(10) Coğrafi veri kullanıcısı yukarıdaki fıkrada belirtilen usul ve yöntemlere aykırı davranması halinde sorumluluğu doğar.

Veri paylaşımı ilkelerinin ihlali ve hukuki sorumluluk

MADDE 8 – (1) UCBP altyapısında sunulan tüm verilerin mülkiyeti konusundaki haklar saklı olup herhangi bir verinin bu platform üzerinde paylaşılması mülkiyet konusunda değişiklik oluşturmaz.

(2) UCBP üzerinden erişilen veriler; veri üreticisi kurum tarafından veriye ait metaveride belirtilen izni olmadıkça, tarafların kendi görev ve faaliyet alanı kapsamında gerçekleştirecekleri işlemler haricinde başka kurum, kuruluş ve diğer kişilere kullanılamaz ve yayımlanamaz.

(3) UCBP'deki verilerin; erişim hakkının kötüye kullanılmasının tespiti halinde erişimde kısıtlama yapmaya veya özel kanun hükümleri saklı kalmak üzere, sisteme erişimi durdurmaya Bakanlık yetkilidir.

(4) Coğrafi veri erişim, paylaşım ve kullanım kuralları yerine getirilmediği takdirde Kamu Kurum Kuruluşları ile gerçek kişilerin ve özel hukuk tüzel kişilerin UCBP' ndan faydalanması geçici olarak askıya alınır veya iptal edilir.

(5) UCBP üzerinden erişilen coğrafi verilerin; mevzuata ve bu kurallara aykırı olarak kullanılmasından doğan; hukuki, cezai, idari ve mali sorumluluklar veriye erişim sağlayan ve/veya kullanana aittir. Bu yükümlülük, kişilerin görevlerinden ayrılmalarından sonra da devam eder.

(6) Veri paylaşımı ilkelerine kamu kurum ve kuruluşunda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bünyesinde görev yapanlar tarafından riayet edilmemesi halinde bu kişiler hakkında hukuki ve cezai sorumlulukları saklı kalmak kaydıyla idari yönden disiplin hükümlerine göre işlem yapılır ve sonucu Bakanlığa bildirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 9– (1) Bu usul ve esaslar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10 – (1) Bu usul ve esas hükümlerini Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı yürütür.